

OPONENTSKÝ POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE
„Hodnota zdraví v subjektivních teoriích dospělých cvičících tai chi chuan“
Katedra pedagogiky

Autor práce: Bc. Veronika Caisová
Vedoucí práce: Dr. phil. Hana Chyzy
Posudek vypracoval: Daniel D. Novotný, Ph.D.

Ve své práci se autorka zabývá tématem subjektivního vnímání hodnoty zdraví u cvičících tai chi chuan (TTC). V prvních třech kapitolách se zabývá tématy zdraví, subjektivní teorie a TTC, v kapitole čtvrté předkládá výsledky svého šetření, založeného na rozhovorech se čtyřmi cvičenci TTC. Cílem práce bylo zjistit „zda cvičení [TTC] pomáhá změnit přístup ... k vlastnímu zdraví“ (s. 80). Odpovědí je, že subjektivně vzato ano, pomáhá. Dokladem je analýza rozhovorů s dlouholetými cvičenci TTC.

Teoretické kapitoly jsou kompilátem české i zahraniční literatury. Jazyk je místy neobratný až nerozumitelný. Např. „Kubíčková (2015) přidává prostřednictvím Rudolfa Steinera, že“ či „Stejně jako Křivohlavý (2001: 28) říká citací Gallie, že ...“ (s. 9). Autorka taktéž používá slovní obraty běžné mezi cvičícími tai chi („tělesná schránka“, „energie chi“ a pod.), jež s sebou nesou nesamozřejmé a neběžné představy o člověku a o světě, a jež by tedy v odborném textu neměly být používány anebo používány s jistým odstupem. Autorka jinak riskuje, že ti, kteří podobné představy o světě nesdílejí a považují je za vágní a pseudovědecké, budou i ostatní, odborné části jejího textu považovat za pseudovědu. Odkazy jsou místy nepřehledné (např. s. 31-37).

Za nejpřínosnější považují poslední, čtvrtou část. Autorka svědomitě aplikovala kvalitativní metodu případové studie. Rozhovory s cvičenci TTC nejprve přepsala (i za použití standardních značek) a poté z nich extrahovala základní informace dle klíčových kategorií. Část tohoto postupu uvedla v příloze 1 -3. Metodologicky svůj postup podrobně popsala v první části čtvrté kapitoly. Autorka nicméně v úvodu a závěrečné části neuvádí zcela identické výzkumné cíle/otázky (s. 8 a 75-9); rozdílů jsou sice malé, bylo by ovšem vhodnější nezavádět je zbytečně.

Práce splňuje formální parametry diplomové práce, doporučuji ji k obhajobě.

Otázky k diskusi:

Nebylo by vhodnější k zodpovězení otázky zda se mění přístup ke zdraví u cvičenců TTC oslovit i nové a bývalé cvičence? U obou těchto skupiny bychom očekávali zprávu o změnách, které ve svém životě pozorují.

s. 7 „V současné době má TCC charakter výhradně zdavotního psychorelaxačního cvičení“ Není tomu tak, existují i ti, kteří cvičí TCC jakožto bojové umění?

s. 12 „Umění nechat věci volně plynout se můžeme učit pomocí taoistických energetických umění, mezi něž se řadí i TCC“. Taoismus je považován za náboženství, znamená to, že TTC má i svou náboženskou stránku?

s. 11 „Pojetí Antonovského pocitu koherence ... připomíná míru energie čchi“ Je energie čchi objektivní danost, jako např. tělesná teplota či hmotnost, anebo je to primárně subjektivní pocit? Můžeme mít např. silnou čchi a cítit ji slabě či naopak? (Srv. s. 46, kde čchi je označena za „základní substanci“).

s. 19 „Myšlenka vede sílu (energii čchi), která je zachycena bílkovinou jako nositelkou informace buněčné membrány“ O jaké „síle“ se zde mluví? (Připomeňme si, že ve fyzice je tato veličina jasně definovaná: síla je to, co způsobuje zrychlení hmotných těles)

s. 44 „Pojem tai chi chuan doslova znamená nejvyšší konečné“. Co znamená „nejvyšší konečné“? (Připomeňme si, že běžně se termín „tai chi“ (太極) překládá jako „velké nejzažší“ (*great ultimate*) a míní se jím jednota, jež předchází mnohost; etymologicky je 極 ústřední částí střechy).